# *Sprawozdanie*

## *z działalności*

## *Ośrodka Pomocy Społecznej*

## *w Wąsoszu za 2010 rok*

*Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.*

*Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.*

*Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie w/w sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem*

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu został powołany Uchwałą Nr XI/47/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Wąsoszu z dnia 25 kwietnia 1990r. Jest samodzielną jednostką budżetową finansowaną ze środków własnych gminy i środków administracji rządowej.

W roku 2010 Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z:

1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 tekst jednolity);
2) Ustawy z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz.881 z późniejszymi zmianami)
3) Ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 roku o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz.732)
4) Ustawy z dnia 29 kwietnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (Dz. U. z 2005r. Nr 267, poz. 2259 z późn, zm.)
5) Ustawy z dnia7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2007r. Nr192, poz.1378 z późn. zm.)
6) Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.);
   Podejmowane były również działania wynikające z aktów wykonawczych do w/w ustaw oraz innych ustaw obowiązujących łącznie z w/w.

Obowiązek realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

a) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń pieniężnych;
b) pracy socjalnej;
c) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
d) realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
e) rozwijanie i wdrażanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń finansowanych z pomocy społecznej jest określone w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.
Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

- na osobę samotnie gospodarującą – 477 zł,
- na osobę w rodzinie – 351 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, czyli:

1) ubóstwa,
2) sieroctwa,
3) bezdomności,
4) bezrobocia,

5) niepełnosprawności,
6) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7) przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo –wychowawcze,
11) braku umiejętności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
12) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
13) alkoholizmu i narkomanii,
14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Dochód z gospodarstwa rolnego obliczany na potrzeby pomocy społecznej wynosi 207 zł z 1 ha przeliczeniowego.

Jeżeli w rodzinie nie są zaspokojone podstawowe potrzeby, każdy szuka jakiegoś rozwiązania, aby zaradzić trudnej sytuacji.

Kiedy jest to faktycznie przejściowa sytuacja, to często znajdzie się rozwiązanie. Gorzej, kiedy jest to np. przewlekła postępująca choroba, która wymaga natychmiastowego, długiego i kosztownego leczenia a niejednokrotnie rehabilitacji.
Staramy się pomagać wszystkim, którzy oczekują od nas jakiejkolwiek pomocy. Nie ma co ukrywać, że najczęściej oczekiwaną formą pomocy jest pomoc finansowa i w naturze.

Aby pomagać osobom i rodzinom –*w miarę naszych możliwości* – przebrnąć kolejny kryzys, a przynajmniej złagodzić skutki występujących problemów, realizujemy:

1. świadczenia pomocy społecznej,
2. świadczenia rodzinne i alimentacyjne,
3. pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym ,
4. realizujemy różne programy rządowe np. dożywianie, pomoc z tytułu strat poniesionych w wyniku klęsk żywiołowych i ekologicznych,
5. przygotowujemy i przeprowadzamy wywiady rodzinne dla innych organów,
6. sporządzamy różnego rodzaju informacje dla innych ośrodków i instytucji ,
7. organizujemy wypoczynek letni – przygotowywanie kart uczestników, pomoc rodzinie w przygotowaniu i wyposażeniu dziecka, aby mogło wyjechać (często pierwszy raz) na wakacje,
8. pomagamy w wypełnianiu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności na Komisję Orzecznictwa,
9. organizujemy dożywianie w szkołach,
10. pomoc finansową i w naturze,
11. poradnictwo oraz pracę socjalną,
12. dodatki mieszkaniowe,
13. realizujemy wiele innych spraw wypływających na co dzień w bieżącej pracy.

Potrzeby każdego człowieka, przynajmniej te podstawowe powinny być równe, a są bardzo różne. Dlatego indywidualnie wg potrzeb powinny być zaspokajane.
Ustawy i rozporządzenia często wprowadzane są zbyt szybko, bez wnikliwej analizy, niespójnie z innymi aktami prawnymi stosowanymi w naszej pracy, jeszcze nie opublikowane a już zmieniane. Media wykorzystując sytuacje w ściganiu się z przekazywaniem nowinek, wprowadzają w błąd osoby uprawnione, które oczekują od nas załatwienia sprawy już „od ręki" tj. bez koniecznych przepisów i wymaganych dokumentów.

Najczęstszymi przyczynami zgłaszania się i kwalifikowania do udzielenia pomocy były:

- niski dochód lub brak dochodu,
- długotrwała choroba – leczenie, rehabilitacja i stałe pobieranie leków,
- niepełnosprawność – niskie renty,
- bezrobocie,
- nasilająca się bezradność w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach nie tylko wielodzietnych i niepełnych (podłoże finansowe).

Przeraża nas konieczność wypełniania wzrastającej ciągle ilości dokumentów, załączników, zaświadczeń i oświadczeń potrzebnych do udzielenia jakiejkolwiek pomocy, tu są bardzo sztywne przepisy.
Po przeprowadzeniu wywiadu z klientami trzeba jeszcze opisać sytuację rodziny, podsumować i skorygować uzyskane informacje z zastanym stanem faktycznym.

Podstawę gospodarki finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej stanowi plan finansowy opracowany na każdy rok finansowy.

<u>Plan budżetu w roku 2010 w dziale 852 wyniósł:</u>

| | |
|---|---|
| Pomoc społeczna – ogółem | 4 555 005 zł,<br>3 023 417 zł ( zadania zlecone ) |
| rozdz. 85202 - Dom Pomocy Społecznej | 44 749 zł |
| rozdz. 85212 - świadczenia rodzinne | 2 820 000 zł |
| rozdz. 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne | 9 456 zł |
| rozdz. 85214 - świadczenia społeczne | 344 000 zł |
| w tym - zasiłki okresowe | 205 000 zł ( dotacja z budżetu Wojewody ) |
| w tym - zasiłki celowe | 139 000 zł |
| rozdz. 85216 - zasiłki stałe | 77 528 zł |
| rozdz. 85215 - dodatki mieszkaniowe | 184 263 zł |
| rozdz. 85219 - utrzymanie ośrodka | 663 419 zł |
| rozdz. 85295 - „Pozostała działalność", w tym: | 411 590 zł (ogółem )<br>90 000 zł ( dotacja z budżetu Wojewody na dożywianie )<br>200 000 zł (powódź -pomoc dla rolników) |

**Realizacja budżetu w roku 2010 według rodzajów świadczeń**
**zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej.**

**Zasiłek stały**

Zasiłek stały przysługuje osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. – 477 zł. Zasiłek stały przysługuje również pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak i również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. – 351 zł.

W 2010roku z zasiłku skorzystały 24 osoby – udzielono im 243 świadczeń, na kwotę 77 528 zł.

**Zasiłek okresowy**

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasiłki okresowe finansowane są w ramach dotacji celowej z budżetu Wojewody i należą do zadań własnych gminy.

W 2010 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano 123 osobom tj. – 649 świadczeń na kwotę 204 986 zł.

**Zasiłki celowe**

I. Przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, np. na zakup żywności, odzieży, obuwia, opału, leków, leczenia i drobnych remontów. Z tej formy pomocy skorzystało 275 osób na kwotę 138 988 zł.
II. Realizowane w ramach zadań zleconych gminie, na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną. W 2010 roku pomoc otrzymało 87 rodzin na kwotę – 200 000 zł. – pomoc dla rolników w związku z zalaniem pól.

**Składki na ubezpieczenie zdrowotne**

Składki te są opłacane od osób pobierających zasiłki stałe ( 20 osób ). W 2010 roku na ten cel przeznaczono kwotę 6 040 zł.

**Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**

Ogółem objęto programem 344 osoby, w tym dożywianiem w szkołach objęto 266 uczniów. Pomoc finansową w formie zasiłków celowych przyznano 29 osobom. Ogólny koszt programu w 2010 roku wyniósł - 149 928 zł, w tym z dotacji wojewody – 90 000 zł.

**Domy Pomocy Społecznej**

Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się również kierowaniem osób do domów pomocy społecznej. W 2010 roku w DPS przebywały 2 osoby. Odpłatność gminy za pobyt w DPS w 2010 r. wyniosła 44 748 zł.

**Usługi opiekuńcze**

Z tej formy pomocy skorzystało w 2010 roku 12 osób.

**Ogółem w 2010 roku udzielono pomocy 331 rodzinom, wydano 1 180 decyzji administracyjnych.**

## Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych

**Świadczenia rodzinne**

Świadczenia rodzinne przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 504 zł, a jeżeli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności 583 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza 725 zł.

Od 1 września 2010 roku dochód z 1 ha przeliczeniowego gospodarstwa rolnego obliczany na potrzeby świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wynosi 159 zł.

W okresie od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku realizacja świadczeń rodzinnych przedstawiała się następująco:

| Świadczenia | Liczba dzieci, osób | Liczba świadczeń | Kwota |
|---|---|---|---|
| Zasiłek rodzinny | 980 | 12 191 | 1 044 920 |
| Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego | 35 | 379 | 148 134 |
| Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia się dziecka | 59 | 59 | 59 000 |
| Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka | 33 | 334 | 57 740 |
| Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego | 82 | 960 | 74 560 |
| Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego | 719 | 719 | 71 900 |
| Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania ( dojazdy i internat ) | 179 | 1 795 | 95 790 |
| Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej | 210 | 2 649 | 211 920 |
| Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka | 82 | 82 | 82 000 |
| Zaliczka alimentacyjna | 0 | 0 | 0 |
| Świadczenia z funduszu alimentacyjnego | 72 | 863 | 288 795 |
| Zasiłek pielęgnacyjny | 251 | 3 020 | 462 060 |
| Świadczenie pielęgnacyjne | 27 | 243 | 124 655 |

Ogółem na wypłaty świadczeń rodzinnych i fundusz alimentacyjny przeznaczono kwotę 2 721 474 zł. – zwroty 2 216 zł.

Wydano - 1 131 decyzji administracyjnych.

**Ubezpieczenia emerytalno-rentowe**

Ośrodek Pomocy Społecznej opłacił w 2010 roku składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe za 26 osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne na kwotę 18 591 zł, oraz ubezpieczenie zdrowotne - 10 osób na kwotę – 3 416 zł

**Dodatki mieszkaniowe**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu realizuje także zadania wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych

W 2010 roku 133 rodzinom przyznano pomoc w formie dodatków mieszkaniowych, realizowaną ze środków własnych gminy na ogólną kwotę 184 262,07 zł. , wydano 221 decyzji administracyjnych.

## Praca socjalna

Praca socjalna to działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowisku adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z podopiecznym sytuację, zastanawia się nad możliwością przezwyciężenia problemów, udziela porad, ukierunkowuje podopiecznego na możliwość załatwienia jego spraw życiowych, motywuje do zmian zachowań, które pomogłyby w dalszym życiu. Pomaga ona między innymi w uzyskaniu świadczeń rentowo-emerytalnych, ustaleniu grupy inwalidzkiej, świadczeń alimentacyjnych, umieszczeniu w domu pomocy społecznej, pomocy w łagodzeniu konfliktów rodzinnych, sąsiedzkich, stwarzaniu warunków dla rozwoju lokalnych społeczności. Przeprowadzamy również wywiady na rzecz innych jednostek, współpracujemy z różnymi instytucjami, PUP, ZUS, KRUS, służbą zdrowia, szkolnictwem, sądami itp.

## „Praca to przyszłość" projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał ludzki.

Ponadto w 2010 r. po raz kolejny realizowaliśmy projekt systemowy „Praca to przyszłość" Projekt był współfinansowany ze środków europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej.

Celem głównym projektu było zwiększenie szans na rynku pracy osób niepracujących w wieku aktywności zawodowej, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Celem szczegółowym projektu było objęcie 8 osób instrumentami aktywnej integracji poprzez zastosowanie:

- aktywizacji edukacyjnej,
- aktywizacji zdrowotnej,
- aktywizacji społecznej,
- aktywizacji zawodowej.

W ramach projektu, grupa 8 kobiet brała udział w szkoleniu:

- kurs wizażu i stylizacji.

W/w osoby zostały również objęte wsparciem psychologa oraz doradcy zawodowego.

W ramach tego projektu pozyskano środki z EFS w kwocie 93 831,80 zł

W roku bieżącym skierowaliśmy również wniosek o dofinansowanie kolejnego projektu systemowego. Został on już w pełni zaakceptowany i przyjęty do realizacji. Przyznano nam kwotę 78 905,57 zł.